Anul al 54-lea 12 Pagini EXEMPLARUL { În România: 3 lei / În străinătate: 6 lei 12 Pagini Nr. 223 Duminică 15 August 1937
P IIII
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful postal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Pentru cunoașterea țării

Căile ferate române au suprimat obligația de a rămâne cel puțin opt zile în stațiunile de vară pentru posesorii biletelor cu reduceri.

Nu este puțin simtomatic faptul că, numai cu un scurt interval înainte, acea veche și nejustificată îndatorire fusese întinsă și asupra unor localități exceptate până atunci.

Desigur că noua concepție este cea mai bună și folositoare. Ea legitimează speranțe de disparație și a altor dispozițiuni lipsite de logică și de interes general.

Cine ar putea tăgădui că obligația unei staționări mai lungi într'o localitate împiedecă să călătorească cu trenul cel puțin o parte din persoanele constrânse de diferite interese să păstreze un contact mai des între reședințele lor și stațiunile climatice, balneare, minerale; că vizarea biletelor de către organele indicate constituia una dintre acele preocupări și pierderi inutile de timp ce trebuie să fie evitate, atunci când e vorba de a se încuraja preferința drumurilor de fier celorlalte mijloace de locomoțiune perfecționate și preferința localităților românești celor de peste graniță?

O dispozițiune bună și necesară este și circulara recentă pentru înlăturarea confuziei făcute între legalilitate și bruscare față de călătorii căilor ferate găsiți în neregulă cu dispozițiunile ori controversate, ori necunoscute multora.

In această ordine de idei, căile ferate române ar face un însemnat pas înainte, atât în interesul lor moral și material, cât și în folosul populației, dacă ar adopta sistemul întrebuințat în alte părți pentru vizitarea țării în număr cât mai mare cu sacrificii modeste.

Este cunoscut că în multe țări majoritatea locuitorilor nu cunosc decât regiunile mai apropiate de reședințele lor. Nu s'a subliniat oare, cu prilejul expoziției din Paris, faptul că primele afluențe de public erau constituite nu atât din străini, cari nu se grăbeau din cauza întârzierii lucrărilor și a mulțimei grevelor, cât din francezi cari nu văzuseră încă primul oraș al țării? Cu cât o țară este mai întinsă, cu atât mai mari sunt dificultățile, și în primul rând cele materiale, de a o străbate și cunoaște. Se pare că o excepție ar face Statele-Unite, unde, cu toată suprafața enormă, coeficientul americanilor cari le cutreeră ar depăși pe cel din alte state.

Ar fi inutil să stăruim asupra justelor motive pentru care este de dorit și este necesar, ca românii, în număr cât mai mare, să-și cunoască patria; ca locuitorii din Transilvania și Bucovina să viziteze restul țării; ca locuitorii de peste Prut să vadă stările de peste Carpați; ca urmașii generației căreia se datorește Unirea să poată vedea nenumăratele locuri de pe întinsul țării unde s'a desfășurat marea epopee a întregirii neamului; ca aceste transfuziuni de impresii, de observații, de apropieri directe să funcționeze în cât mai mari proporții și într'un cât mai progresiv ritm.

Așa se explică vechiul sistem al călătoriei circulare, aplicate de multă vreme și cu rezultate pozitive în numeroase state, sistem la care dacă nu s'a gândit nimeni până astăzi la noi, nu există nici un motiv ca să nu fie adoptat cel puțin acum, deși ar fi trebuit să-l avem încă după război.

Reducerile ocazionale, ce concentrează masse de călători în anumite puncte — Capitala în timpul „Lunei Bucureștilor" și alte orașe cu același prilej, sau pentru congrese, întruniri publice, etc.— formează o încurajare infimă și limitată, parțială din toate punctele de vedere, necorespunzând nici pe departe scopului superior al cunoașterii reciproce, sufletești, spirituale, economice, a unui popor de aproape 20 milioane, a unei țări mari din centrul continentului.

Da, trebuie să se introducă biletele circulare, cu prețuri raționale, pentru ca să poată să se folosească de ele cât mai multă populațiune, și eventual aranjamente cu hoteluri și restaurante, așa cum există în multe părți, spre a se asigura confortul și a se împiedica specula.

Aceste avantage generale, cu pronunțat caracter democratic, ar servi înaltul scop de ordin național ce ne preocupă și ar procura căilor ferate române nu numai noui și crescânde contingente de călători, dar și meritul de a contribui la cunoașterea României de cât mai mulți români.

Proprietatea imobiliară în lumina naționalității

—oxo—

Un lucru este sigur: principiul naționalității se afirmă, în zilele noastre, nu numai ca element de temelie al unei ideologii, cuprinzătoare de adevăruri abstracte, dar, în acelaș timp, ca un isvor viu, creator de Drept și inspirator de legislații noui, menite să guverneze, pe tărâmul practic, viața statelor și a popoarelor în viitor.

Este, de altfel, singurul principiu logic, care poate împăca, într'o armonie sănătoasă, cerințele și drepturile firești ale **națiunii** cu formele politice și instituționale ale **Statului**.

Nici o mirare, deci, dacă toate problemele vitale ce se pun azi oamenilor de Stat din toate țările — chiar și din imperiul sovietic — sunt străbătute de această lumină nouă, care, peste toate contestările, își face drum tot mai larg în viața statelor, prezidând la revizuirea situațiilor vițioase și nedrepte ale trecutului, câștigate în dauna populației dominante.

Dacă la noi s'a pus cu atâta virulență problema muncii naționale, cu preocuparea de-a întrona primatul autohtonilor, dacă paralel cu ea s'a pus problema naționalizării întreprinderilor sub raportul conducerii și al participării capitalului național, mâine se va pune, cu siguranță, problema naționalizării proprietății imobiliare, problemă hotărîtoare pentru soarta orașelor noastre.

Dar — ni se va riposta: naționalizarea proprietății imobiliare nu s'ar putea împlini practic decât prin deposedarea brutală a stăpânitorilor neromâni actuali...

N'ar fi exclus — răspundem — să se ajungă la această soluție extremă, dacă cei cari au pe mâna lor destinele nației vor stărui în politica lor mioapă de până acum, lipsită de orice bunăvoință pentru elementul autohton și de orice control față de infiltrația metodică practicată de acaparatorii de alte neamuri prin eliminarea românilor.

De fapt, naționaliștii extremiști au prevăzută în programul lor revizuirea stăpânirii proprietății imobiliare, potrivit indicațiilor principiului naționalității, după cum au prevăzut și revizuirea însăși a pactului constituțional, cu gândul de a pune la temelia lui — **nu principiul abstract și anonim al drepturilor și libertăților „CETAȚEANULUI"**, desbrăcat de identificarea lui etnică, ci principiul **NAȚIONALITAȚII**, care pleacă dela realitatea vie a noțiunii de român, pe deoparte, a noțiunii de străin și de minoritar, pe de alta, fiecare devenind subiect de drepturi și de libertăți în măsura raportului de sânge cu rasa populației dominante și de permanență cu pământul țării și, totdeodată, în limitele îngăduite de principiul independenții și suveranității naționale.

Asigurarea proprietății imobiliare în mâini românești este, netăgăduit, cel dintâi semn și cea dintâi condiție de bună funcționare a principiului independenții și suveranității naționale. Legătura juridică dintre proprietatea imobiliară și naționalitatea titularului stă la temelia vechilor noastre pravili și legislațiuni.

Acesta a fost dealtminteri punctul de vedere constant și unanim al conducătorilor firești ai poporului român în trecut, afirmat cu tărie eroică împotriva tuturor presiunilor din afară, chiar în vremea când, formal, eram încă sub suzeranitatea Turciei.

Plecând dela această concepție virilă, marii noștri înaintași au izbutit să introducă în Constituția țării dela 1866 faimosul articol 7, care apăra naționalitatea solului românesc și inalienabilitatea lui față de acaparatorii străini.

Și tot această concepție a provocat în jurul congresului dela Berlin acea năprasnică mișcare de rezistență românească pentru menținerea în Constituție a dispozițiunilor art. 7, care apăra

(Continuare în pag. 2-a)

Catastrofa vasului „City-of-Baltimore"

Din marele transatlantic n'a mai rămas decât fieră ria

Incăerare sângeroasă între turci și arabi la Antiohia

Alexandretta, 12 (Rador). — *O incăerare gravă s'a produs astăzi la Antiohia, între populația turcă și cea arabă. Un arab a fost ucis. Alte 30 de persoane, din ambele tabere, au fost rănite.*

—xox●xox—

Patru cazuri mortale de dizenterie

Giurgiu, 12 August

Autoritățile sanitare au fost incunoștiințate azi că în comuna Cucuruzu (Vlașca), s'a ivit epidemia de dizenterie, care bântue cu furie, făcând până în prezent patru victime.

Medicul circumscripției sanitare din Chiriacu a luat măsuri serioase pentru combaterea boalei care amenință să facă noui victime.

—xox●xox—

Grindină de 10 centimetri în Austria

Viena, 12 Rador). — *O furtună năprasnică a pustiit celebrele vii dela Wachau.*

Grindina, căzută, a atins o grosime de 10 centimetri.

Pagubele sunt foarte mari.

—xox()xox—

D. CORDELL HULL
ministrul de externe al Statelor-Unite care a făcut apel la colaborarea tuturor popoarelor pentru menținera păcii.

Sat pustiit de triburile kurde, în Siria

Populația a fost măcelărită

Beyruth, 12 (Rador). — Triburile kurde au atacat la 10 August satul Amuda, locuit de o populație creștină, devastând și incendiind totul în calea lor.

Armata trimisă la fața locului a isbutit ieri să alunge pe agresori.

Sub ruinele caselor au fost găsite până acum 15 cadavre.

Cauza măcelului este un conflict intervenit între populația kurdă și cea creștină.

DIN DURERILE ȚARINEI

de EM. HAGI MOSCO

„Sărmanii agricultori". Pe deoparte da, pe de alta nu. Sărman, că este oropsit de cei meniți să-l ajute, dar dacă ar ști să voiască, ar putea să nu fie sărman. Agricultorul, ca și un bolnav care nu ți-ar fi drag dar pe care îl îndrăgești pentru că ai nevoe de el, ar trebui să se bucure de o deosebită și neîncetată îngrijire. Aceasta este starea pe care agricultorul nu știe să o exploateze. Din pricina acestei neputințe este „sărman". Vitregia față de el, din partea celor chemați să-l apere, nu este întrecută decât de lipsa de sprijinire dintre semenii lui. Din această lipsă de ajutor, de la unul către celalt, a izvorît moartea proprietății și odată cu ea zdruncinarea economiei naționale. Legătura dintre cei atinși ar fi fost zidul de care s'ar fi lovit greșita pricepere și mai greșita îndeplinire a exproprierii care, fără îndoială, ajunsese o grabnică nevoe socială.

Este iarăși neîndoios, că felul de trai al agricultorului, singur pe bucata lui de pământ, legat de ea, trăind pe ea, având în suflet acel simțimânt străvechi al unei oarecari neatârnări, îi mărginește zarea în jurul țarinei lui, iar când și-amintește că trăește din rodul acelei bucăți de pământ, se izbește de lipsa de pregătire a prețuirii acelui rod și este doborît de greutățile ce le întâmpină. Totuși, agricultorul este stăpânul a celei mai de seamă bogății a vieții.

Cu toate făgăduelile, îmbrăcate în vorbe umflate, făcute agricultorilor, starea lor este cât se poate de jalnică. Este în deajuns să vină o perioadă de ploi sau de secetă ca în acest an, pentru ca toate prevestirile făcute pe temei de **comunicări de birou, scornite în birou**, să se spulbere și să se vadă cât de puțin folosește agriculturii vorbăria.

Recolta grâului din acest an a fost mijlocie, iar a porumbului este nenorocită. Mă mărginesc la agricultura țărănească stăpânitoare a peste 92% din întreaga suprafață arabilă a țării. Prețul grâului, o clipă mulțumitor, deși mult sub cel mon-

(Continuare în pag. 2-a)

Lămuriri necesare

—oxo—

Din zi în zi, devine tot mai evidentă, tot mai necesară datoria de lămurire a opiniei publice românești. Mai ales datoria de lămurire în sensul ca să nu prindă asupra ei idei greșite și periculoase, în mreaja cărora caută să o atragă cei interesați să o ducă în rătăcire.

De pildă, din suferința în care se sbate poporul român, din constatarea pe cât de dureroasă, pe atâta de adevărată, că, în loc de a fi, așa cum se cuvine pe toată dreptatea, stăpân în toate domeniile, este serios amenințat de primejdia de a fi slugă acasă la el, s'a născut mișcarea naționalistă, mișcare a cărei țintă este realizarea primatului național, cuprins în deviza „România a Românilor".

Dacă este absolut de prisos să ne oprim, ca să arătăm perfecta legitimitate a acestei mișcări, credem însă că nu este de prisos să lămurim și cu acest prilej ceeace înțelegem, ceeace trebue înțeles prin cuvântul „român".

Trebue anume făcut deosebire între „român" și „cetățean român". Românii a căror situație e mai grea și de a căror soartă avem imperioasa datorie să ne ocupăm, sunt românii noștri, românii etnici și creștini. Acești români o duc foarte greu aici, în țară, fiind asupriți, mai ales pe terenul economic, de ceilalți „cetățeni români" și o duc nespus de greu în statele vecine, unde se găsesc ca grupuri minoritare.

Pe românii aceștia îi are deci în vedere mișcarea naționalistă.

Adăugăm că noi nu concepem lupta pentru afirmarea primatului național ca o luptă de partid, ci ca o sfântă luptă națională, pentru a cărei izbândă trebuie să-și dea mâna toți câți sunt români și simt românește, indiferent de partidul politic în care se află înregimentați. Fiecare român este un soldat al ideii naționale și fiecare român are un rol de îndeplinit și poate să-l îndeplinească.

Punctul acesta trebue să pătrundă bine în convingerea tuturor. Să n'așteptăm ca alții să ia ori să nu ia măsuri, iar noi, stând cu brațele încrucișate, să ne mulțumim cu rolul de spectatori sau de critici.

Trecem acum la partea a doua a chestiunii.

Dincolo de baricada naționalistă stau toți câți văd și își dau seama că în ziua în care biruința reală și definitivă va fi câștigată de ideia națională, vor pierde situația privilegiată pe care o dețin pe nedrept și vor vedea prăbușindu-se toate aspirațiunile, toate calculele și toate gândurile lor mai mult sau mai puțin ascunse. Așa fiind, ei încearcă totul pentru a zădărnici lupta cu caracter național.

Bine înțeles, le lipsește curajul de a spune pe față: „Suntem împotriva scoaterii elementului românesc din situația de inferioritate în care se găsește". Asemenea atitudine i-ar demasca și i-ar compromite cu totul. Recurg însă la mijloace lăturalnice și meșteșugite. Bunăoară, la nevoe, admit și ei ca România să fie a Românilor, înțelegând însă prin „Români" pe toți cetățenii, fără deosebire de origină și confesiune religioasă, ceeace se reduce în realitate la menținerea intactă a actualelor stări de lucruri.

Altă încercare de înșelătorie. Cică ei luptă pentru democrație, pe când biruința mișcării naționale ar însemna sugrumarea libertăților publice. E și afirmația aceasta o minciună ca toate minciunile născocite de dușmanii ideii naționale. A lupta pentru ideia națională înseamnă deci a lupta pentru binele propriului tău popor, pentru a-i asigura condițiuni mai bune decât cele de astăzi, iar nici de cum pentru a-i înrăutăți situația.

Un al treilea punct de reținut. Ei se ridică împotriva încercărilor ce se fac de solidarizare a românilor în jurul programului național, dar își păstrează ei însiși cât mai strânse rândurile și procedează cât mai solidar în toate domeniile de activitate.

Așa, boicotează în orașele cu populație minoritară pe comercianții și meseriașii români, încurajând numai pe ai lor.

Am putea lungi mult lista exemplelor și faptelor. Credem însă, că și din atâtea, câte am putut da, reiese în mod evident deosebirea între mișcarea naționalistă și așa zișii protagoniști ai democrației integrale.

Cea dintâi luptă pentru români, cei de-al doilea pentru străini.

N. BATZARIA

Șeful statului major și comandantul aviației Irakului, omorâți de un soldat

Bagdad, 12 (Rador). — *Astă noapte au fost asasinați de un soldat pe aerodromul din Mosul, generalul Bekir Sidki, șeful marelui stat major al armatei Irakului și maiorul Mușmad Aliajawad, comandantul aviației militare a Irakului.*

Soldatul a tras asupra lor mai multe focuri de carabină.

Generalul Bekir Sidki a fost ucis cu primul glonte. Maiorul Mușmad Aliajawad a fost lovit când a voit să sară în ajutorul șefului său.

Asasinul a fost arestat și autoritățile anchetează pentru a stabili motivele acestei crime oribile.

Generalul Bekir Sidki se pregătea tocmai să plece în Turcia, pentru a asista la manevrele armatei turcești.

Corpurile victimelor au fost transportate cu avionul la Bagdad, unde au fost înhumate azi dimineață.

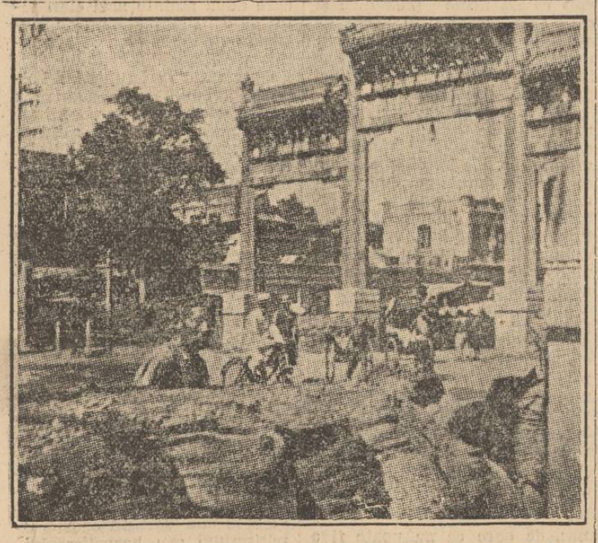

Adăposturi făcute cu saci de nisip pe străzile Pekingului

INSEMNĂRI

Cireada „anti-aerodinamică"

Scuzați, vă rog, ciudata asociație de idei pe care o determină alăturarea, — recunosc, neașteptată, — a celor două cuvinte alcătuind titlul de mai sus.

Am căutat eu ceva mai potrivit, dar n'am găsit, de oarece subiectul îl constitue, în rezumat, o prozaică cireadă de vite care, în mod solidar, în noaptea de 9 August, la ora 9,25 precis, s'a dovedit complet antiaerodinamică.

Lucrul este cunoscut cititorilor noștri, încă de acum câteva zile.

Insuși comunicatul C. F. R. arată în ce chip „Aerodinamicul M. 10", acest superb produs al tehnicei contimporane, a trebuit să-și curme, brusc, cursa de bolid și, sărit de pe linie, să îngenuchie pe cele două osii din față, zguduind violent pe cei aflați în cuprinsul său.

Asta s'a întâmplat, precum se știe, între stațiile Carmen Sylva și Neptun, din cauza libertății pe care și-au îngăduit-o niște vaci proaste, — ale unui proprietar megiaș cu linia, — de a paște după ora 9 noaptea.

Vre-o zece din aceste vaci, se pare că au și fost ucise, iar altele schilodite, ca pedeapsă, pentru că cireada, făcând să sară de pe linie somptuosul „Aerodinamic M. 10", luase atitudine contra progresului. Ce este aerodinamismul, știm cu toții: este un „summum" sau „ultima expresie", în tehnica ceasului de față.

Ce este o cireadă de vite, credem că nu mai e nevoe să amintim.

Și iacă, totuși, ce-a putut face aceasta, contra celeilalte! Din cauza îngenuchierii aristocraticului „Aerodinamic M. 10" și-a întrerupt cursa până și modestul, hulitul și pururea înțesatul personal București-Constanța, cel care, mergând iavaș-iavaș, și oprind prin toate stațiile, lasă destul răgaz necăjitei lumi să-și potolească foamea cu covrigi și setea cu limonadă.

Curioase legi mai are și progresul! Puserăm și noi un aerodinamic, și intră în cireadă..

Mă gândesc cu legitimă îngrijorare, că guvernul a anunțat electrificarea satelor și motorizarea agriculturii... — *M. Negru*

MANUALELE DIDACTICE ALE EDITURII ZIARULUI „UNIVERSUL"

—oo—

O SERIOASĂ CONTRIBUȚIE ÎN DOMENIUL CULTURAL-NAȚIONALIST

Copilul, — a spus cu drept cuvânt un mare gânditor contimporan, — este „misteriosul sol al viitorului" și chezășia zilelor mai bune spre cari tinde omenirea.

Formarea sufletească a copilului trebue să preocupe de aproape pe orice om cu simțul răspunderii și cu grije pentru viitorul țării. Din acest punct de vedere, cartea este elementul principal și are un rol covârșitor și decisiv.

Fragedul suflet al micii făpturi care se deșteaptă la viață primește, din primele ceasuri ale trezirii conștiinței de sine, tiparul pe care îl va păstra toată viața.

Ziarul „Universul", — acest Monitor al conștiinței românilor de pretutindeni, —a înțeles nevoia de a prezinta, pentru școlărimea de toate categoriile, o carte bine scrisă și frumos tipărită, care să fie un prețios îndrumător al cetățenilor de mâine.

Următor crezului de înaltă ținută morală și națională, care constituie însăși temelia programului său de activitate, marea editură „Universul" s'a adresat unui mănunchiu de autori și pedagogi consacrați și cu serioasă pregătire, cari au întocmit, pentru cursul primar, pentru cel complimentar ca și pentru cel secundar, o serie de manuale, de cea mai aleasă calitate, din toate punctele de vedere.

Materialul este ales cu dragoste și cu adâncă înțelegere și este admirabil prezintat și sub raportul tehnic.

„Școlarul trebuie să-și citească cu drag cartea". Aceasta este o axiomă pe care pedagogia modernă a verificat-o și a confirmat-o în nenumărate rânduri.

Orice școlar român va deschide cu drag, și va iubi, cartea minunată pe care i-o prezintă editura „Universul".

Domnii învățători, institutori și profesori de curs secundar vor găsi, în manualele didactice tipărite de „Universul", cel mai valoros sprijin în apostolatul pe care îl fac, în spiritul iubirii de neam și de țară.

Cu toată scumpetea hârtiei și a celorlalte materiale, prețurile manualelor sunt, comparativ, modeste, având în vedere destinația pentru care au fost tipărite.

D-nii profesori din orice localitate pot adresa, de pe acum, comenzile, pentru orice categorie de manuale, tuturor principalelor librării din țară, cărora li s'au și expediat cataloagele.

Catalogul se trimite, franco, la cerere, tuturor persoanelor cari doresc să-l consulte.